

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 48

30. listopadu 2008

Cena: 6 Kč

POSELSTVÍ PRO ADVENTNÍ ČAS L. P. 2008

„Prozpěvujte Bohu, pějte žalmy jeho jménu, upravujte cestu tomu, který jede pustinami.“
Žalm 68,5

Sestry a bratři, opět je zde předvánoční atmosféra. Na náměstích našich měst se vztyčují stromy. Všude je plno světel, ozdob, hudby a vůní. To je jedna stránka předvánočního času. Dovedou to ocenit a prožívat zejména děti. Na nás dospělě se v tomto čase přilepí snadno nervozita. Znepokojuje nás všechno to, co do svátků a do konce roku se nám nepodaří stihnout. To je ta druhá stránka této doby. Může se stát, že Vánoce se změní přesně v pravý opak toho, čím mají být – svátky zklidnění, rozjímání, radosti a dobrých vztahů. Aby nedošlo ke ztrátě smyslu Vánoc, musíme tomu čelit. Zabránit tomu můžeme tím, že budeme skutečně prožívat advent jako čas vnitřní přípravy.

"Adventus", advent znamená příchazení, příchod. S adventem je spojena biblická postava Jana Křtitele. On je tím, kdo upozorňuje, že někdo přichází. Říká: "Za mnou přichází někdo, kdo je silnější než já" (Mk 1,7). Za Křtitelem přichází ten, který je mocný a svatý. Prorok Jan oznamuje, že do světa vstupuje Král, kterým není nikdo jiný než samotný Bůh v Ježíši Kristu. Jak slyšíme v Žalmu 68.: „Upravujte cestu tomu, který jede pustinami. Hospodin je jeho jméno“ (v. 5). I když již přišel do našeho světa před dvěma tisíci lety jako bezbranné dítě a trpící služebník, víra vidí jeho moc a slávu, která bude teprve v plnosti odhalena a poznána

v budoucnosti. O to jde v adventní době i dnes, připravit se na příchod Krále, jak nás k tomu vybízí Jan Křtitel.

Výrazem této přípravy na příchod Božího království byl v Janově době křest. Jan se jmenuje doslova Ponořovatel, protože úkon jeho křtu měl podobu ponoření celého člověka a procházení řekou. Lidé za Janem chodili, aby přijali tuto očistnou koupel. „Celá judská krajina i všichni z Jeruzaléma vycházeli k němu ... a dávali se od něho křtít v řece Jordánu“ (Mk 1,5). Křesťanská církev zřejmě přejala křest od Jana a z židovských očistných rituálů, a křest se stal jednou ze svátostí. Posvátné obmytí činí člověka novým, znovuzrozeným. Ale už v době Jana Křtitele vidíme nebezpečí formálně přijímaného křtu. O tom nám podává svědectví evangelista Matouš (3,7nn). K řece Jordánu nepřicházeli jen ti lidé, kteří toužili po Bohu, kteří upřímně chtěli změnit svůj dosavadní život a učinit jej kvalitnějším a smysluplným. Ke křtu přicházeli také někteří sebeuspokojení farizeové, o nichž víme, že jejich zbožnost byla znehodnocována pokrytectvím. Mysleli si, že když se nechají od Jana v řece Jordánu pokřtít, tak že automaticky již mají pojištěný vstup do Božího království. Ale to je velké zjednodušení. Farizeové se mylili, když si to mysleli. A klamou se i všichni ti, kteří si myslí, že stačí přijmout křest a tím se stane člověk automaticky dobrým křesťanem. Dítě je přineseno ke křtu, je pokřtěno a tím jakoby to skončilo. Náboženská a společenská povinnost je spl-

něna. Kolik bylo a je takto formálně přijatých křtů! Ale v Novém zákoně se jasně ukazuje, že se v případě křtu jednalo o vědomou víru. V čase Jana i později v prvokřesťanské církvi přijímali křest dospělí. Jestliže v křesťanské církvi jsou křtěny děti, pak je třeba zdůraznit, že k tomu patří výchova, vyučování a vedení k víře. Křest je záležitostí celého života a jeho směřování. Milost křtu je velká, ale mohla by být bez života z víry promarněna. Proto je advent vhodnou dobou zamyslet se také nad tím, jak je to s naším křtem, který jsme přijali již dávno nebo před krátkým

časem anebo teprve o něm uvažujeme. Je to příležitost zamyslet se nad tím, jak je to se křtem našich dětí. Zda naplňujeme to, co jsme slíbili v křestní slibu, a nezabraňujeme dětem v setkání s duchovními hodnotami.

V Janově době předcházela křtu touha po proměně. O lidech, kteří přišli k Jordánu, je řečeno: „Vyznávali své hříchy“ (Mt 3,6). Jestliže křest je jedinečným, neopakovatelným jednáním a znamením, pak touha po proměňování života má být neustálá. Apoštol Pavel nás vyzývá: „A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli“ (Ř 12,2). Proto nás adventní doba přivádí k zamyšlení nad sebou. Patří k ní pokání společně i osobní. Máme se pokusit vidět sebe tak, jak nás vidí druhí a jak nás vidí Bůh. Máme si uvědomovat a rozpoznávat to, čím druhým zneprůjemňujeme život. Jsou to možná maličkosti, ale z nich se život skládá. Třeba si již uvědomujeme, že bychom něco měli ve svém životě změnit a zlepšit, ale nemáme k tomu sílu. Prosme za to Boha, aby

nám tuto sílu dal.

Jaká bude letos naše adventní příprava, jak prožijeme čas před Vánoce i během nich? Najdeme si čas na psaní vánočních přání lidem, které by to potěšilo? Nebo si řekneme: „Na to letos nemám čas a také stojím to moc peněz“? Najdeme si čas pro blízké z rodiny i pro sestry a bratry z církve? Dokážeme vytvořit dobrou atmosféru ve svých domovech a ve svých sborech nasloucháním druhým, vyprávěním, zpěvem a hudbou? Nezapomeneme na osamocené? Najdeme si ve svém svátečním programu dostatek času pro shromáždění církve, kde zaznívá vánoční evangelium a nabízí se nám Ježíšova blízkost ve svátosti a společenství věřících sester a bratří? Je advent. Kež využijeme tento zvláštní a jedinečný čas k vnitřní duchovní obnově nás duchovních i laiků v husitské církvi, vždyť Boží spravedlnost i milost přicházející k nám v Ježíši Kristu je blízko (Fp 4,5).

Listopad 2008

Tomáš Butta
bratr patriarcha

PAMĚŤ NÁRODA A NAŠE CÍRKEV

Při příležitosti připomenutí devadesátého výročí založení Československa byl 28. října 2008 spuštěn internetový portál Paměť národa. Široká veřejnost, badatelé i historici se na stránkách www.pametnaroda.cz a rovněž na www.memoryofnation.cz mohou seznámit se stovkami autentických svědectví pamětníků, kteří na vlastní kůži pocítili perzekuci a represivní metody nacistické a komunistické totality ve dvacátém století v Československu. Celý projekt zároveň zprostředkovává i postoje a stanoviska politických elit a příslušníků jednotlivých represivních složek komunistického režimu, kteří byli ochotni podat svůj pohled na období let 1948-1989. Kromě autentických zvukových nahrávek se návštěvníci portálu mohou seznámit i s archivními materiály a fotodokumentací k jednotlivým příběhům, které jsou rovněž doplněny životopisy příslušných aktérů.

Projekt Paměť národa vzešel z ně-

kolikaleté spolupráce novinářského občanského sdružení Post Bellum a Českého rozhlasu, kdy tým lidí z Post Bellum navštěvoval jednotlivé pamětníky, zaznamenával jejich autentická svědectví a následně je podle zásad orální historie zpracovával. Díky Českému rozhlasu se pak mohou posluchači již několik let seznamovat s jednotlivými příběhy v pravidelném pondělním vysílání pořadu Příběhy 20. století, který je kromě autentických výpovědí pamětníků doplněn i odbornými komentáři historiků. Letos vstoupil do projektu Paměť národa i Ústav pro studium totalitních režimů a významné podpory se mu dostalo i od Úřadu vlády ČR.

K oficiálnímu spuštění portálu Paměť národa se ve Strakově akademii konala 27. října tisková konference, která byla v přímém přenosu přenášena stanicí ČT 24. Za jednotlivé participující instituce se tiskové konference zúčastnil vicepremiér pro evropské záležitosti Alexandr

Vondra, ředitel Českého rozhlasu Václav Kasík, ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů Pavel Žáček a ředitel občanského sdružení Post Bellum Mikuláš Kroupa. Ten v závěru tiskové konference zmínil spolupráci s asi patnácti zahraničními institucemi zabývajícími se orální historií, čímž celý projekt nabývá evropských rozměrů. Mikuláš Kroupa rovněž podotkl, že na spuštění projektu Paměť národa se podílel tým asi sedmdesáti lidí. A to je právě okamžik, kdy do hry vstupuje i Církev československá husitská. Naše církev totiž prostřednictvím Archivu pražské diecéze přispěla svojí troškou ke spuštění celého projektu a mezi pamětníky se tak prezentuje i několik osobností z řad Církve československé husitské. Patří mezi ně mnohým čtenářům Českého zápasu již známá sestra Miluška Havlůjová, jejíž příběh byl před nedávnem rovněž odvysílán i ve zmiňovaném pořadu Příběhy 20. stole-

Dokončení na str. 3

USEBRÁNÍ

V jedné ze svých úvah jsem si kdysi za leitmotiv zvolil téma připravenosti. Zamýšlel jsem se nad tím, jak jsme, tak říkajíc, neustále "na příjmu" tím, že nevyplýváme téměř nikde své mobily, dokonce ani v divadle či v kostele, ale nemáme připraveny přijímače daleko důležitější – svá srdce. Že je nemáme připravena ke slyšení hlasu, který nás volá – sice tiše, ale naléhavě a neustále. Na toto téma zajisté zaznělo již nemálo úvah a zamyšlení, ale kromě toho mám ještě jedno téma, které nosím v hlavě

již delší dobu a ke kterému se stále vracím: To téma má krásný český název – "usebrání". Taký se dá říci – "jít do sebe". Jdeme-li totiž tak zvané "do sebe", nestačíme se kolikrát divit, co všechno tam nalezneme. Usebrání – to však není pouhý špacír kolem našeho ega, je nejen hlubokým ponořením se do vlastního nitra, ale především hledáním všeho, co jsme na svých cestách všedního pinožení poztráceli, odložili a co nám dnes – přiznejme si to – často velice

Dokončení na str. 3

PAMĚŤ NÁRODA A NAŠE CÍRKEV

Dokončení ze str. 1
tí, bratr farář Mgr. Jindřich Hanuš, bratr ing. Karel Metyš nebo sestra Eva Soukalová. V nejbližší době rozšíří na portálu řady příslušníků naší církve i JUDr. Jan Mečtář.

Účastí na pamětnickém internetovém portálu se Archiv pražské diecéze během necelého roku zapojil již do třetího významného projektu připomínajícího naši novodobou historii. První akcí byl projekt společnosti Člověk v tísni nazvaný Příběhy bezpráví, který probíhal v listopadu minulého roku a měl podobu výstavy na pražském Václavském náměstí a stejnojmenné publikace, ve které se stejně jako na vý-

stavě objevily tři osobnosti z naší církve: Metoděj Cyril Metelka, Ladislav Král a Miluška Havlůjová. Druhým projektem, který vznikl ve spolupráci Národního archivu ČR a Muzea třetího odboje v Příbrami, byla nově instalovaná expozice v premonstrátském klášteře v Teplé, nazvaná Perzekuce církvi 1948-1989. Berounský farář naší církve Ladislav Král zastupuje jako jediný v této expozici perzekvované a vězněné faráře a faráčky nekato-lických církví v Československu. V prostorách otlučené a pobýtem vojska zdevastované řeholní cely premonstrátského klášteře se ná-

vštěvníci mohou seznámit s dokumenty a uměleckými díly logicky připomínajícími především pronásledování kněží, řeholníků a řeholnic Římskokatolické církve.

V závěru bych se rád obrátil na všechny bratry a sestry naší církve nebo na jejich rodinné příslušníky, kteří rovněž na vlastní kůži zažili pronásledování fašistického a komunistického totalitního režimu, aby mne kontaktovali a pomohli tak prostřednictvím vydaného svědectví vyvrátit někdy zjednodušeně uplatňovaný pohled na naši církev. Děkuji.

Martin Jindra
(tel.: 731 743 788)

(mail: martinusjindra@seznam.cz)

USEBRÁNÍ

Dokončení ze str. 1
schází. Usebrání - to je i (někdy bolestné) poznávání sama sebe, přiznání si svých chyb a nedostatků, ale také: přijetí odpovědnosti. A to nejen za sebe, ale především za svět kolem nás. Nevím, zda vůbec jsme schopni a hlavně ochotni k takovému kroku. Ono to totiž dost bolí, takové hluboké usebrání, jaké například procítil Kristus před svým zatčením v zahradě Getsemane. Jsme vůbec schopni, jako on, takové hluboké usebrání zakončit právě tou jedinou větou: „Otče, chceš-li, odejmi ode mne ten kalich bolesti, ale ne má - nýbrž tvá vůle se staň...“

Vždyť vzpomeňme každý sám, jaké krtiny malicherností nás dokáží vyvést z rovnováhy, protože je vidíme jako velehory obtíží a prvoplánově podlehneme tomuto dojmu. Než pochopíme a přijmeme moudrý výrok rabína Löwyho, že „všechno je jinak“. Vždyť jaký to musel být v první chvíli obrovský šok pro Josefa, když mu Maria sdělila, že je v jiném stavu, a on bezpečně věděl, že to není jeho zásluhou. Kdyby prvoplánově podlehl svým pocitům – zklamání, hněvu, kdyby dodržel tehdejší tradici, která velela takové ženu zapudit... těžko domyslet. Avšak Josef – jak dosvědčuje i Písmo, muž spravedlivý, byl také muž moudrý, a proto ve svém usebrání byl schopen uslyšet hlas anděla Páně: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku...“ Jakého usebrání, ponoření se do sebe, byl schopen Josef, kolik síly musel mít...

Vím, že tím, co uvedu dále, se budu tak trochu opakovat. Ale opakování je nejen matkou moudrosti, ale i cesta k pochopení a přijetí pochopeného. Zmiňuji-li se totiž o usebrání, nemohu opomenout ty z nás, kteří jsou takového počínu nejvíce schopni – děti, dítě. Jen dítě je totiž schopno tak hlubokého zaujetí, ponoření se do své dušičky, svého dětského světa, usebrání. I v Novém zákoně stojí dítě v samém centru dění, vždyť malým Ježíšem se počínají dějiny spásy.

Tím Ježíšem, který nám vzkazuje: „Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském...“ Otisk dítěte v nás je, přátelé, nesmírně důležitý – má auru lásky, umí si nazout střevíce Štěstěny a radosti a díky své fantazii a vcítění dokáže nahlížet pod povrch skrytého.

Jinými slovy - „Nebudeme-li jako děti – bezelstní, otevření, nepředpokládají, plní důvěry jako pacholátka, pak jsme sešli z cesty, kterou nám otevírá a na kterou nás zve právě to dítě, jehož narození si v těchto prosincových dnech připomínáme. Jsme připraveni na cestu za ním, k němu? Ale jak? Jak jsme připraveni? Míváme zapnuté mobily, které nám zazvoní nejen v divadle, ale třeba i při bohoslužbě. Míváme zapnuté mobily, připraveni na zavolání kohokoliv kdykoliv. Bojím se však, že zdaleka nejsme připraveni na zavolání toho, kdo je – nebo by měl být – nám nejbližší: Božího Syna. Máme připraveny své mobily, ale jak je to s naší duší, naším srdcem – máme i je připraveny?

Být připraven – v čem je obsah těchto slov, v čem je jejich naplnění? Mimo jiné například nikdy nečekat na vděk a žít s pocitem, že patrně nebudeme mít možnost opravy. Ano, žít s vědomím, že nemusíme mít nikdy možnost opravy svých chybných kroků, svých odbočení z vytyčené cesty, jež má být cestou spravedlivého, nikoliv cestou svévolníků – těch, co prosazují svou vůli i navzdory vůli Hospodínově. A co je k tomu potřeba zejména? Odpověď nám dává Jakub, řečený „bratr Páně“. Dává nám ponaučení, které je přímočaře drsné, s prorockou razancí: „...být rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý ke hněvu...“ Nebo snad doufáme, myslíme si, že je povinností Hospodínovou promítnout nám vždy to špatné a zlé, co nám slina přinese na jazyk? Cesta, kterou se vyhneme takovému úskalí, je cestou pokory, cestou dítěte. Ježíš říká: „Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském.“

Je to tak, sestry a bratři – nebudeme-li jako děti, které jsou většinou bezelstné, nebudeme-li nepředpokládají, otevření a plní důvěry jako pacholátka, pak jsme sešli z cesty, která vede k Hospodinu. Jako dítě bychom měli odložit staré návyky, představy, konvencí. Dítě je otevřená perspektiva – a proto bychom měli být jako dítě schopni údivu a úžasu. Miroslav Horníček řekl, že „...dokud jsme schopni tajit dech a nenalézat slov, je to s námi dobré...“ Jinými slovy totéž před Horníčkem napsal Gilbert Chesterton: „Tento svět nikdy neza-

hyne na nedostatek divů. Jen na nedostatek údivu.“ Olga Nytrová ve svém eseji „Pacholátka mají ustláno na růžích s trny“ píše: „Ježíš, který postavil děcko do kruhu vážných a zbožných lidí, zároveň naznačuje – „Hledíte-li na toto pacholátko, hledíte na mne. Nejenže jsem se narodil jako dítě židovským rodičům za dramatických okolností, já jsem a zůstal jsem dítětem, které se narodilo vám.“ Tady by mohla být tečka. Říci „amen“ – to značí: „jisto a pravda jest“. Ale vrátím se ještě na začátek: ten, kdo má neustále kdekoli připravený mobil a čeká na zavolání kohokoliv, je v nebezpečí, že patrně přeslechně zavolání, pozvání na cestu od toho, o kom zde byla řeč. Přeslechně výzvu „...připravte cestu Páně...“ Jan Křtitel tím zcela jistě myslel i cestu Páně do našich srdcí. Ti, kdo mají na zavolání připravena svá srdce, nemohou přeslechnout hlas Dítěte, které se narodilo židovským rodičům za dramatických okolností, ale především se narodilo pro nás.

Stanislav Kubín

BRATR VĚROSLAV PTAŠEK

*Ti, kdo skládají naději
v Hospodina,
nabývají nové síly,
vznášejí se jak orlové,
běží bez únavy, jdou bez umlění.*

Izajáš 40,31

Tato slova proroka Izajáše bez výhrad platila pro bratra Věroslava Ptaška. Až do 28. října 2008, kdy podlehl nemocem, které se na něj v posledních týdnech života nahnuly.

Narodil se 15. 5. 1924 v Rychvaldu v hornické rodině. Na své první pracovní místo nastoupil na katastrální úřad v Opavě a zůstal mu věrný až do odchodu do důchodu. Měl to štěstí, že práce se mu stala zároveň koníčkem a také jeho velkou sběratelskou vášní byly mapy – ve svých mapách dokázal najít každé místočko na zeměkouli.

V Opavě se seznámil s Jarmilou Žurkovou a – jak sám přiznával – když zjistil, že i ona je členkou naší církve, věděl, že to je ta pravá. Oženil se s ní a vychovali spolu dceru a dva syny. Dočkali se šesti vnoučat a šesti pravnoučat. Rodina byla pro něj vším – prožíval intenzivně všechny radosti a starosti svých potomků a nevynechal žádné narozeniny, promoce ani svatby svých blízkých.

Bůh dopřál bratru Ptaškovi pozhna-

Nedožitě osmdesátiny Karla Pecky

Literární dílo K. Pecky je tak jako u málokterého českého prozaika pevně spjata s autorovým životním osudem, s jeho mládím prožitým v stalinských lágrech 50. let a z toho plynoucím vědomím nutnosti podat o tomto ponížení člověka svědectví. Peckův literární význam je proto více než v samotné umělecké stránce jeho próz spíš v jeho etickém imperativu: psát pravdu. V roce 1949 byl totiž zatčen, obviněn z velezrady a odsouzen na 11 let do vězení (nejprve Jáchymov, pak od roku 1956 Bytíz u Příbrami) a svými zásadovými, pro někoho až radikálními postoji k věcem morálky a politiky – podobně jako například pravopisu – se netajil ani po roce 1989. Po znemožnění svobodného publikování poskytl jako vůbec jeden z prvních českých literátů svůj rukopis nově vznikajícímu nakladatelství Škvoreckých 68 Publishers v Torontu. Tam v roce 1974 vyšel román *Štěpán*, jehož látkou je autobiografický osud spisovatele, jenž řeší v roce 1968 klíčovou otázku emigrace. Následoval pak ambiciózní pokus o románové podobenství *Pasáž* (1976, Toronto) a po něm jedno z klíčových děl – svědectví české literatury 70. let: *Motýky nezvěstnému* (1980, Toronto), které je cenné i pro dokumentární hodnotu románu, díky níž je označován za "českého Solženicyna". Je autorem povídkového cyklu, navazujícího svým žánrem na Jana Nerudu, *Malostranské humoresky* (Toronto, 1985), který byl zfilmován.

(red)

ných 84 let prožitých v plné síle, ale kdybychom chtěli jen zmínit všechny jeho aktivity, nestačila by nám hodina vyměřeného času. Zmíjme se jen o těch největších. V mládí byl aktivním Sokolem, zpíval ve sboru v opavském divadle, se kterým dokonce vystupoval v Národním divadle, byl přísedícím u okresního soudu, aktivním členem Matice slezské, studoval v posledních letech universitu 3. věku a až do konce zpíval ve sboru Křížkovský, s nímž jezdil na zájezdy i koncerty.

Nezanedbával ani rodinu, s manželkou rádi jezdili na dovolenou po republice, ať už na motorce nebo na rekreaci. Na jedné zimní rekreaci se dokonce jako lyžař dostal do

komparsu ve známém filmu po pamětníky Anděl na horách.

Více než 9 let vykonával funkci předsedy rady starších v náboženské obci v Opavě, měl i jiné funkce v církvi. Byl delegátem na církevní sněm, navštěvoval různé celocírkevní akce, kurzy, setkání. Svou církev miloval, stejně tak jako byl velkým vlastencem. Těšil se na letošní 90. výročí vzniku ČSR – rád připomínal o bohoslužbách slavné kapitoly z našich dějin, a tak je pro něj vlastně příznačné, že odešel z tohoto života právě 28. října. Obdivovali jsme jeho nadšení, vitalitu, aktivity, nápady – mnohdy jsme ani my mladší nestačili jeho tempu, a tak je těžké uvěřit, že už žádný z tolika plánů, které měl, neuskuteční.

Bůh mu dopřál 84 let aktivního života, z něhož nepromarnil ani den. Bude nám chybět o bohoslužbách jeho zvučný tenor. Dopřejme mu spochinit v milující Boží náručí – bratr Věroslav Ptašek zůstane krásnou vzpomínkou a příkladem věrnosti a lásky pro všechny, kteří ho znali. Jen nás předešel na cestě životem tam, kde se jednou setkáme i my.

Ladislava Svobodová
Opava

